

The Australian Esperantist

(Successor to La Suda Kruco and La Rondo)
Oficiala Organo de la Aŭstralia Esperanto Asocio.

Subscriptions to A.E.A. \$16
(Individual, Club & Federation)
Additional Family Member \$4
Pensioners & Full-time Students
pay a minimum of \$8.

REDAKCIO: "Esperanto", Box 2122T., G.P.O. Melbourne 3001, Australia.
Prezidanto: R. L. HARRY, AC, CBE, 8 Tennyson Crescent, Forrest, A.C.T., 2603
Sekretario: S-ro F. J. FALLU, 10 Sumersett Avenue, Oakleigh South, Vic., 3167
A.E.A. Libro-Servo: S-ro T. ELLIOTT, P.O. Box 230, Matraville, N.S.W., 2036.
Kasisto: S-ino I. FALLU, 10 Sumersett Avenue, Oakleigh South, Vic., 3167
Korespondaj Kursoj: S-ro J. Moore 7 Pelican Street, Emu Park, Queensland, 4702

N-ro 188 (268)

MELBOURNE

Junio. 1981

MIA BLBLLIOTEKO

Laŭ "Konsultlibro pri Esperantaj Bibliotekoj kaj Muzeoj" de M. Gjiwoje (1980), mia esperanta biblioteko estas unu el la tridek plej grandaj en la mondo. Aktuale mi havas 2,546 librojn kaj broŝurojn, kaj mi ankoraŭ ne scias kiom da jarkolektoj de revuoj kaj gazetoj — ĉar tiujn lastajn mi ne sinkatalogis. Katalogon, ĉiujare ĝisdatigatan, de la libroj kaj broŝuroj mi faris en tri ekzempleroj: unu ĉe mi, unu ĉe UEA, kaj unu ĉe mia amiko Hauptenthal en Sarlando (kiu havas eĉ pli imponan kaj valoran bibliotekon).

En 1946 mi havis nur du librojn: lernolibro kaj vortareto. Sed kiam mi aktivigis en la movado mia biblioteko rapide kreskis, pere de aĉetoj, donacoj, heredaĵoj, recenzoj, kaj — lastatempe — intersendaĵoj. Ĉar mi estas laŭnature kolektemulo, mi ĉion konservadis, ĉu an ne ĝi interesis min: pri tio mi estas hodiaŭ tre dankema!

Kiam mi komencis akiri librojn, amiko Rossetti donacis al mi siajn duoblaĵojn, kaj duoblaĵojn vendis al mi je tre modera prezo s-ro Butler, el la BEA-biblioteko, k.a. Granda bonkorulo estis David Kennedy (sistatempa viceprezidanto de UEA), kiu, okaze de sia edziĝo al esperantistino (kiu havis propran libraron), donacis al mi sian bibliotekon, kiun mi forportis el lia hejmo en du valizegoj, kiujn mi apenaŭ sukcesis treni. De s-ino Stewart kaj s-ro Baxter mi heredis kolektojn. Multaj aliaj bonaj samideanoj helpis min. ofte

kontraŭ tute simbolaj pagetoj. La plej lasta, kaj nete plej valora pro la inkunabloj, el tiaj donacoj estis la biblioteko de la Edinburga Societo, kiun oni transdonis al mi, kiam la Societo perdis sian sidejon. Mi esperas, ke ĉiam pravigis kaj pravigos la fido de la donacintoj pri mia taŭga uzado de tiuj trezoroj.

Preskaŭ seninterrompe ekde 1949 mi redaktas revuojn esperantajn, kaj ricevis librojn por recenzo. Ankaŭ aliaj redaktoroj petis de mi recenzojn, kaj kompreneble recenzinto ĉiam rajtas reteni la koncernan volumon. Tamen mi ankaŭ daŭre aĉetadas librojn, nuntempe ofte brokantajn.

Inter miaj libroj estas ankaŭ kelkaj raraj. De la Unua Libro mem mi havas nur la trian eldonon (1889) — sed kie en la mondo troviĝas hodiaŭ la unua eldono? La unuajn librojn por poloj kaj francoj (1887) mi havas. Kaj de la libro n-ro 5: "Dr. Esperanto's International Tongue . . . edited for Englishmen by J.St." (Warsaw, 1888), kiun Zamenhof ne disvendis pro la malboneco de la angla teksto, mi havas ekzempleron; laŭ miaj ĝisnunaj scioj, la sola alia ekzemplero en la mondo (?) troviĝas en la Brita Muzeo. Estas interese, ke s-ro Ludovikito (ĉam kompletigota plena verkaro de L. L. Zamenhof, kajero 1 bis "la inkunabloj de esperanto") deduktas, ke tiun anglan tekston verkis Zamenof mem.

Mi posedas unu el la solaj kvin ekzempleroj de "Izolo" de Kalocsay;

pere de mia ekzemplero UEA foto-represis la duan eldonon. Mi havas manuskripton de la epopeo "Urano-gedio" de Pastro Ricci — probable unu el tri. Mian ekzempleron donis al mi Pastro Carolfi: ĉu li sciis jam tiam, ke li ne longe postvivus? Alian rarajon mi akiris de amiko Hauptenthal: "Katalogo de la Esperanto-gazetaro" de Jozefo Takacs (1934). Mia kolekto de la originalaj poemaroj en Esperanto estas preskaŭ, sed ankoraŭ ne tute, kompleta.

Ĉu estas mirinde, se mi, trempinte min dum 35 jaroj en tiun ĉi abundan, mirindan materialon, tro konscias pri la

vivanta kulturo kaj historio de nia lingvo?

Cetere, mi ĉiam serĉadas la multajn mankantajn erojn en mia kolekto. Ankaŭ la redaktoro de la "AE", s-ano Koppel, lastatempe bonkoris riceigi mian kolekton de tradukaĵoj el la angla per donaco de "La Hundo Kruso." Dankon al li. Laŭ mi estas gravege, ke ni konservu, ĉiu laŭ sia kapablo, tiun materialon, kiu iom post iom, jaron post jaro, fariĝadas ĉiam pli malfacile kolektebla. Zorge kolektita biblioteko. Ĉu ne, estas garantiado pri nia estonteco, same kiel ĝi estas arkivo de nia pasinteco. — William Auld.

Arthur Baur en "Svisa Radio Internacia"

LA SVISA GAZETARO

Svislando posedas laŭdire la plej multajn gazetojn proporcie al la nombro de enloĝantoj. 267 gazetoj servas al pli ol 6 milionoj da enloĝantoj. Tiu rekordo tamen havas ankaŭ negativan flankon, ĉar tre multaj el tiuj gazetoj estas maldikaj, havas malaltan eldon-nombrom kaj aperas eĉ ne ĉiutage.

La nombro de ĵurnaloj aperantaj ĉiutage (sen dimanĉo) estas 125, la tuta eldonnombro de ĉiuj gazetoj kune estas 3 milionoj. La plej densan gazetaron havas la itallingva parto de Svislando, kie por kvarona miliono da enloĝantoj aperas 6 ĵurnaloj. En romanĉa lingvo aliflanke aperas por 50.000 personoj nur du gazetoj dufoje en la semajno. La granda nombro de gazetoj estas sekvo de diversaj faktoroj, unue la plurlingveco, due la federalisma sistemo, kiu kaŭzas, ke la politika vivo evoluas precipe sur kantona nivelo, kaj trie la forta intereso de la publiko pri la lokaj aferoj, kiujn nur lokaj gazetoj povas sufiĉe detale pritrakti.

La plej multaj gazetoj ne disvastiĝas trans la kantonajn limojn: konsiderindaj esceptoj ekzistas nur en Zuriko kaj Genevo. Kontraŭe al aliaj landoj, kie la ĉefurbaj gazetoj ludas gvidan rolon kaj disvastiĝas sur nacia nivelo, nenio komparebla ekzistas en Svislando. Nur unu gazeto estas legata kaj studata en la tuta lando kaj eĉ en eksterlando. Tio estas la ducentjara "Neue Zürcher Zeitung", gazeto tre respektata en la tuta mondo pro siaj altnivelaj artikoloj pri politiko, kulturo kaj ekonomio. El la 123 425 ekzempleroj presataj ĉiutage 18 611 iras al eksterlando. Tutsvisan disvastiĝon havas ankaŭ la sola gazeto

de la tiel nomata bulvarda tipo: "Blick", kiu precipe raportas pri sensacioj kaj klaĉo.

La gazetoj ĝenerale estas tre seriozaj, eĉ ekstreme seriozaj. Ili ankaŭ rezignas pri grandaj literoj por la titoloj kaj uzas kolorojn ŝpareme aŭ tute ne. La svisoj kutimas aboni siajn gazetojn kaj ne aĉeti ilin sur la stratoj. La redaktoroj dediĉas tre multe da spaco al la internacia politiko, kiu kutime aperas jam sur la unua paĝo, sed ili ankaŭ traktas detale la ŝtatajn aferojn sur komunuma, kantona kaj federacia niveloj. Tio estas neceso pro la multaj voĉdonadoj kaj elektoj tipaj por Svislando. La libereco de la gazetaro estas konstitucie garantiita, kaj pro tio ne nur estas teoria afero sed praktike efektiva.

En la lasta jarcento preskaŭ ĉiu gazeto estis en ia maniero ligita al politika partio, dum hodiaŭ la plej multaj nomas sin neŭtralaj. Tio signifas, ke ili kutimas publikigi antaŭ voĉdonadoj kaj elektoj la starpunktojn de ĉiuj partioj aŭ grupoj. La publiko hodiaŭ preferas sendependajn gazetojn. Tion pravas la fakto, ke malgraŭ la grandeco kaj grava influo de la socialdemokrata partio la gazetoj nomantaj sin socialdemokrataj fariĝas tre malbone kaj nur sukcesis vivteni sin per intima transkanta kunlaborado. Ankaŭ la gazetoj subtenantaj la katolikan partion estas devigitaj formi tiajn ĉenojn.

Ĝenerale la kondiĉoj de ekzistado de la gazetoj fariĝis multe pli malfacilaj en la lastaj dudek jaroj, kaj pro tio multaj malaperis tute aŭ savis sin per fuĝoj. La nombro de gazetoj en

1939 estis 404, el tiuj restis en 1976 ankoraŭ 267, kaj el tiuj 52 havas nur propran titolon, dum la enhavo estas identa kun tiu de alia gazeto. La enspezoj de la gazetoj dependas plejparte de la anoncoj, ĉar la abontarifoj estas tro malaltaj. La anoncoj liveras ĝis tri

kvaronojn de la enspezoj, la proporcio de teksto kaj anoncoj estas en ekonomie sanaj gazetoj proksimume 50:50 procentoj. En la nuna tempo preskaŭ ĉiuj gazetoj estas transirantaj al la elektronika kompostado kaj senplomba presado. Tio necesigas altan investadon de kapitalo.

LA 33-a IFEF — KONGRESO

(De nia speciala korespondanto Elfriede Ernst, Bruselo)

La 33-a Kongreso de la Internacia Fervojista Esperanto-Federacio (IFEF) okazis en la 2000-jara germana urbo Regensburg de la 15-a ĝis la 21-a de majo 1981. Kiel kongresejo la centre situanta "Kolping-domo" ofertis tre taŭgajn ejojn. ("Kolping" estas kultura organizo de kristanaj laboristoj.)

Partoprenis 500 esperantistoj el 18 landoj. La devizo de la kongreso estis "Reloj ligas la landojn, Esperanto la popolojn". Sub la titolo "La Verda Relo", la LKK de la kongreso organizis literaturan konkurson por originalaj kaj tradukitaj verkoj pri la fervojo. La konkurso celis disvastigi la fervojan mondon en la Esperanto-kulturo.

Unufoje dum IFEF-kongreso funkciis radio-stacio de fervojistaj radioamatoroj en la kongresejo. Jam dum la unua vespero oni sukcesis kontakti 50 aliajn staciojn; respondis ĉefe germanoj kaj francoj, sed ankaŭ venis voĉoj el Maroko kaj Pollando, kaj malfrue vespere sin aŭdis eĉ stacioj el Japanio kaj Usono. Praktika sukceso estis, ke germanaj radioamatoroj petis informon, kie ili povas lerni Esperanton.

La Interkona Vespero donis, kiel ĉiam, okazon renkonti malnovajn geamikojn kaj konatiĝi kun novaj geamikoj. Oni sentis sin tuj en granda familio kaj bonhumoro regis. Dum la inaŭguro enmarŝis uniformportantaj fervojistoj el 13 landoj. Festparoladis S-ro P. Engen, Vic-Prezidanto de IFEF. Aliaj eminentaj personoj de la germana fervojista administracio ĉeestis la inaŭguron kaj direktis bonvensalutojn en Esperanto al la kongresanoj. Rimarkindaj estis la salutvortoj de la ĉefurbestro de Regensburg, kiu i.a. diris: "Mi deziras, ke la kongreso estu sukcesplena, plifortigu la intencojn de la Esperanto-movado kaj donu al ĝi daŭran prosperon." S-ro G. Maertens, prezidanto de U.E.A., venis por nur 48 horoj al Regensburg por direkti salutvortojn al LKK, al la honoraj gastoj kaj al la ĉeestantaro.

Delegitaro de 65 personoj (inklude vian korespondanton) estis akceptita de Ĉef-

urbestro Friedrich Viehbacher en la tre bela malnova urbdomo. Oni tostis por la estonteco de la internacia lingvo Esperanto. La Ĉefurbestro skizis la historion de la Regensburga urbdomo. Kiel kutime, donacoj estis interŝanĝitaj. La Ĉefurbestro ricevis belan kandelon el la stano el la manoj de la prezidanto de la Germana E-Fervojista Asocio kaj la ĉefurbestro transdonis al li belan ilustritan libron pri Regensburg.

Dum la kongressemajno S-ino Childs-Mee instruis Esperanton laŭ sia rekta metodo. Kompetentaj gvidantoj kondukis kongresanojn tra la tre interesa kaj malnova urbo. Oni vizitis, i.a. nur kelkajn kilometrojn for de la urbo, la grekstilan templon nomitan "Walhalla", kiun la bavara reĝo Ludoviko la unua konstruigis inter la jaroj 1830 kaj 1842. Pli ol 100 marmoraj bustoj kaj memortabuloj de famaj germanaj viroj kaj virinoj troviĝas tie.

En la belega katedralo ni havis la plezuron aŭskulti la mond-faman horon "Domspatzen" (Katedralpaseroj). En alia preĝejo ni aŭskultis muzikon kaj kantojn en Esperanto de la mezepoko ĝis la nuntempo. En la preĝejo St. Emmeram ĉ. 100 gekongresanoj ĉeestis ekumenan diservon, kiun komune celebris Pastoro Burkhardt (KELI) kaj Pastro Eichkorn (IKUE). Tre sukcesplena vespero estis "Regensburga Bukedo". Folkloraj dancoj kaj kantoj ravis la ĉeestantaron.

NOVAĴOJ EL JAPANUJO

(De nia japana korespondanto Bun'ichi Išizaki)

En Hiroŝima estas Pac-Muzeo pri Atombombitoj. Vizitantoj al la muzeo povas ludi kasedon-magnetofonon, kiu klarigas la ekspoziciaĵojn dum ili rigardas la muzeon. Tiu servo estas havebla en kelkaj lingvoj kaj esperantistoj, kiuj vizitas la muzeon, nun povas prunti kasedon en Esperanto.

"Mia nomo estas Esperanto" estas la titolo de 405-paĝa libro en japana

lingvo, kiu prezentas la vivon de Zamenhof. Recenzoj aperis pri tiu libro en la japana gazetaro.

Stefan Maul, ĉefredaktoro de "Monato", vizitis Japanion de la 16-a ĝis la 24-a de januaro 1981 kun la celo diskonigi sian revuon inter japanaj esperantistoj. Dum 9 tagoj li vizitis 7 urbojn kaj li prelegis pri aktuale interesaj temoj. Lokaj Esperanto-societoj lerte eluzis la viziton de tiu profesia ĵurnalistoj kaj la plej konata ĵurnalo "Asahi" detale raportis pri la praktika valoro de Esperanto.

Ges-roj Brian kaj Claude Moon, ambaŭ komitatanoj de UEA, vizitis Japanion en marto. Antaŭ 60 ĉeestantoj s-ino Claude Nourmont-Moon prelegis pri "Pollando, kiun mi ĵus travojaĝis". S-ro Brian Moon rakontis pri "La lingva situacio en la Eŭropa Komunumo". Ĵurnalistoj de "Asahi" intervjuis ges-rojn Moon kaj longa artikolo aperis je 16-a de marto en tiu elstara ĵurnalo.

S-ro Moon devis reveturi al Luksemburgo, sed s-ino Moon restis pluajn 3 semajnojn, dum kiuj ŝi vizitis 10 urbojn. Ŝia vigla maniero de prelego multe helpis la japanan movadon.

Jim kaj Jennifer Dimo

daŭrigas sian propagand-vojaĝon per Esperanto. En Barcelono ili rajtis senkoste loĝi en "Esperanto-hejmo" (duĉambra loĝejo) dum 2 semajnoj. 40 km for de Barcelono estas monto kaj monaĥejo Montserrat kaj en bela apuda vilaĝo estas alia duĉambra Esperanto-Domo, senkoste uzebla de eksterlandaj esperantistoj.

Je la 26-a de aprilo Jim prelegis en la E-Klubo de Sabadell (norda provinco). Tiu klubo havas 300 membrojn kaj propran presitan revuon. En tiu urbo estas Zamenhof-strato kaj Zamenhof-placo, ambaŭ inaŭguritaj fare de la urbestro. Je 27/4 okazis prelego en "Orpheo", plej granda kantistara asocio en Barcelono. Jim prelegis en Esperanto kaj hispana samideano tradukis la prelegon en la katalunan lingvon. Estis bona propagando por Esperanto. 70 personoj ĉeestis.

Transirante la francan landlimon, Jim prelegis je 30/4 en la sudfranca urbo Toulouse. S-ro G. Cathala invitis tiom multe la ne-esperantistoj al sia hejmo, ke la lumbild-parolado okazis en Esperanto kaj en la franca lingvo. Post la prelego, ĉeestantoj dum preskaŭ 3 horoj petis informojn pri Aŭstralio.

● **BRISBANE:** La 11/12an de aprilo, 25 anoj partoprenis studsemajnfinojn ĉe Mt. Tambourine. Certe estis studado dum multaj horoj, sed estis ankaŭ kelkaj horoj da libertempo por ĝui la freŝan aeron, belan pejzaĝon, kaj promeni laŭdeziro tra tropikaj arbaroj. Sabatvespere okazis komunikantado kaj dancado ĝis noktmezo.

Bonsance, ni ricevis oportunon montri al televidrigardantoj iom pri la Internacia Lingvo. Kanalo 7 invitis Ray Ross partopreni 2 programojn: "Wombat", kaj "Bailey and the Birds", kaj ŝajnas ke la Esperanto-programeroj sukcesis. La 10-an de aprilo Ray Ross parolis al la 12a klaso ĉe la "Adventa" Mezlernejo; estas interese, ke la lernejestro mem petis parolon pri Esperanto, kaj certe, poste, la gelnantoj vigle demandis pri la lingvo. — RAY ROSS

● **TOOWOOMBA:** Kvin membroj ĉeestis la monatan kunsidon de 27a de aprilo. Diskuto traktis aranĝojn por la ŝtata konferenco je 16/17-a de majo en nia urbo. Kvin aŭ ses anoj kutime kunvenas kelkfoje monate por legi teatraĵojn, studi la lingvon aŭ ĝui konversacion.

S-ino Lehane vizitis kelkfoje la ŝtatlernejojn "Gabbinsbar", por paroli al la lerneĵanoj, kiuj studas Esperanton. Ŝi klarigis iom pri la historio kaj kurantaj aferoj de la movado, ludis "vortmozaikon" kun la infanoj, kaj gvidis legadon kaj tradukon de porinfanaj rakontoj. La grupgvidantino, S-ino Allom, invitis pluajn vizitojn ĉi-trimestre. La infanoj estas 7-12 jaraĝaj.

S-ro Williams daŭre gvidas la studadon de Esperanto ĉe "Gabbinsbar" kaj ĉe "Holy Name" lernejoj ĉiusemajne.

Estis ĉi-jare kelkaj petoj de plenaŭguloj por informo pri Esperanto, sed ĝisdatate neniu kurso por komencantoj efektiviĝis. — JEAN LEHANE.

● **SYDNEY:** Wre Chandler, 23/3, prelegis pri "La fiŝmondo ĉirkaŭ Sidnejo". Li diris ke, por trovi materialon, li intervjuis Neptunon, kiu montris al li la neordinariojn de la maro. Ekzemple la Sablo-ŝarko, tre primitiva besto, naskas idojn per placentoj, samkiel la evoluintaj mamuloj. Polpo, primitiva molusko, havas bonajn okulojn samkiel birdoj aŭ mamuloj. Je la

fino de la intervjuo, li vizitis nudistan strandon, kie, laŭ Neptuno, estas malpli ol cent naĝantoj, kaj pli ol mil observantoj kun binokloj kaj lornoj.

Je 30/3 Margaret Chaldecott gvidis interesajn ludojn, kaj semajnon poste, David Gould "Kviz-kunsidon". Je 13/4 Margaret gvidis rond-diskuton pri "Superstiĉoj". Ŝi listis multajn superstiĉojn kaj invitis diskuton. La plimulto el ni diris, ke ni ne havas superstiĉojn. Wre Chandler diris, ke la familio de lia patro konsistis el 2 gepatroj, 8 filoj kaj 3 filinoj. Do ili regule sidigis dektriope ĉe la tablo. El tiu familio ĉiu atingis plenkrekecon, kaj kvin atingis la naŭdekan jaron, do "Kiu diras ke 13 estas malbonaŭgura?" — REVANTO

● **MANLY:** Dum marto la meznombro de ĉeestantoj estis 35. Les Scott, Kay Morrison, Robbie Robertson kaj Marjorie Duncan gvidis la 4 grupojn kaj ĉiuj kunvenis dum la lasta kvarona horo por kantado kaj mallonga skedo.

Je 10/3 ni bonvenigis nederlandan vizitanton, Bennie Prange, kiun gastigis Bettie Hart kaj Jonathan Cooper en siaj hejmoj. Ĉe publika kunveno, 20/3, nia vicprezidanto, Frank Preacher, montris informajn lumbildojn kun tre interesa prelego pri sia vizito al Afriko kiel grupmembro de la Instituto de Internaciaj Aferoj.

29/3 kiel kutime membroj helpis en la jara kolektado de la Ruĝa Krucio kaj kolektis la sumon de \$406.

Floroj kaj bondeziroj estis senditaj al dumviva membro S-ino Kathe Schwerin, kiu post serioza malsano nun resaniĝas en Greenwich Malsanulejo.

Ĉe speciala kunveno, 24/4, en la hejmo de Eunice Graham, 22 membroj bonvenigis novan geedzan paron, Ges-rojn Suzuki, de Nagoya, Japanio. S-ro Suzuki montris belajn lumbildojn de sia hejmlando kaj sekvis babilado kaj refreŝiga-oj.

Pluraj klubanoj ricevis leterojn de nia maristo, Ann Gash, kiu vojaĝis sola al Kalifornio. Survoje hejmen ŝi planas viziti kelkajn Pacifikajn insulojn.

— EUNICE GRAHAM.

● **CANBERRA:** Je 25-a de aprilo nia klubo bonvenigis novan membron: Peter Nguyen van Hai (el Vietnamio). Li estis "boatulo" kaj vojaĝis laŭvoje de Malaizio. Li estas lingvisto, kiu scipovas la vjetnaman, ĉinan, francan, germanan, anglan kaj Esperanton. S-ro Harry prezentis filmon kaj S-ro Nguyen parolis pri la evoluo de la lingva problemo en Vjetnamio. — R.H.

● **MELBOURNE:** Je 13/4 S-ro H. Koppel prelegis pri "Novajoj el la Esperanto-gazetaro". Inter alie li legis kortuŝan rakonton el franca E-gazeto, en kiu la verkisto priskribis sian enkarcerigon en la malbonfama koncentrejo "Dachau" dum la milito. Nova transporto de polaj malliberuloj alvenis kaj grupo da aŭstria kaj germanaj malliberuloj esperantistaj demandis per afiŝo ĉu inter la poloj estas esperantistoj. Je la indikita horo alvenis kapitano de al timigita S.S.-taĉmento kaj alparolis la verkiston de la artikolo en bonega Zamenhofa Esperanto. Li diris, ke li vidis la afiŝon, ke li estis iam membro de la Nuernberga E-Societo kaj li avertis, ke esperantistoj estu estonte pli singardaj por eviti treege severajn punojn. La konkludo: Eĉ en malhumana tempo la "Interna Ideo" de Esperanto venkis!

Ĉe la amuzvespero de 27/4 S-ro Errol Chick montris diapozitivojn pri vizito al Wilpena Pound en Suda Aŭstralio.

Bonvena vizitanto ĉe la kunveno de la 4-a de majo estis angla esperantistino S-ino Fulford el Bristol. Ŝi montris interesajn diapozitivojn pri enviindaj spertoj inter esperantistoj diversloke en Eŭropo, inkluzive kongresojn en Helsinko kaj Varna. Dua parolanto samvespere estis S-ino Fay Koppel, kiu detale parolis pri "Adelaide, urbo de la venonta kongreso".

● **ADELAIDE:** Ni kunvenis en la Universitato je 23/3. Ni diskutis la gramatikon, precipe la uzon de la prepozicio "kontraŭ". La 6-an de aprilo ni diskutis la uzon de la prepozicio "kun" kaj "per". Sekvis prelego de S-ro Bert Onn pri sia frua esperantista vivo kaj ankaŭ pri sia tre ampleksa kolekto de poŝtmarkoj. Je 27/4 okazis tre vigla kunveno, dum kiu ni ĉefe diskutis pri la venonta kongreso en nia urbo.

—R. FELBY

● **PERTH:** Membroj de la Esperanto-Ligo kolektis ĝis nun la plej grandan parton de la "Fonduso por Esperanto-Stipendio". \$772 el la ĝis nun kolektita sumo de \$1600 estis kolektita en Okcidenta Aŭstralio.

EL LA FEDERACIOJ

KVINSLANDO: La unua konferenco por 1981 okazis en Toowoomba de la 16-a ĝis la 17-a de majo. La Generala Kunveno okazis sabaton posttagmeze ĉe la Kiosko en "Queen's Park". Prezidis la prezidantino, S-ino Doris Sinclair. Reprezentantoj de la diversaj

klubo raportis pri la agado de siaj kluboj. La federacia kasisto raportis ke la bank-saldo estas \$498. La kunveno decidis donaci \$100 al PAPIE por ties organo "Transoceano".

Post la federacia vespermanĝo okazis distra vespero.

Dimanĉe konferencanoj ekskursis al la urbo Drayton, kie ili vizitis historie interesajn lokojn kaj konkludis la tagon per pikniko en "Lions Park".

La venonta konferenco okazos 10-11an de oktobro en Woolloongabba. Samloke okazos la inaĝuro de la Kvinslanda Esperanto-Muzeo.

VIKTORIO: Je 23-a de majo la Federacio aranĝis "Smorgasbord"-vesperon en la Melburna Kvakera Domo. 29 membroj el la 4 lokaj grupoj ĉeestis. Post la vespermanĝo okazis prezentado de diapozitivaj. Pluraj membroj prezentis siajn plej interesajn lumbildojn. La vespero finiĝis per popol-dancoj.

PROJEKTO KOMUNIKADO"

Estas nun haveblaj sonbendoj kun novaj programoj, informaj kaj edukaj. La intenco estas kapti la intereson de ne-esperantistoj per la radio. Temas pri kvin-minutaj programoj, kiuj estos aŭdataj inter la aliaj programoj.

Se vi loĝas proksime al taŭga radio-stacio, vizitu ĝin kaj proponu ke ili uzu tiajn programojn. Ni nun havas pli ol 100 programojn, sed ni bezonas novajn ideojn. Se vi povas helpi bv. skribu al: "Media Correspondent", Manly Esperanto Club, Box 415, Manly, 2095.

Ne forgesu, ke estas ankoraŭ haveblaj la du-lingvaj skeĉoj sur kasedoj, po \$2.

23-a AŬSTRALIA ESPERANTO-KONGRESO

2-9 Jan., 1982 — Adelaide, S.A.

La kongreso okazos en la "Lincoln College", tre bele situita kolegio en Norda Adelejo, ne tro malproksima de la urbcentro. Ĉiuj kongresanoj povos loĝi en komfortaj ĉambroj en la Kolegio kaj la kosto por la ĉambro kaj ĉiuj manĝoj estos proks. \$20 tage.

Kongres-Kotizo: Antaŭ 30-6-1981:

\$15.00: Pensiuloj, junuloj: \$10.00

Ekde 1-7-1981: \$20.00: Pensiuloj junuloj: \$15.00

Sendu vian kongres-kotizon al la kasistino S-ino B. Randles, 35 Roslind Street, Kensington Gardens, S.A. 5068. Se vi deziras loĝi en la Kolegio, aldonu \$10 kiel deponon por loĝejo. Se vi deziras ricevi kvitancon aldonu aŭfrankitan koverton.

6-a Listo de Aliĝintoj

46. S-ino M. Sanders, Melbourne

47. F-ino M. Sanders, Melbourne

—48. Volo Guelting, Sydney

49. Samuel Ellyard, Canberra

50. Marjorie Ellyard, Canberra

51. Eva Trainor, Melbourne

52. Eunice Graham, Manly

53. Gladys Burmeister, Melbourne

54. Kit Brisbane, Melbourne

55. Ray Ross, Brisbane

56. Peggy Ross, Brisbane

57. Henry Peddie, Sydney

58. Elsa Peddie, Sydney

59. Margaret Chaldecott, Sydney

60. Russ Baxter, Malua Bay, NSW

61. May Baxter, Malua Bay, NSW

62. Betty Cleminson, Manly.

Latiŝtata distribuo: N.S.K. 21; Viktorio 15; Okcidenta Aŭstralio 8; Suda Aŭstralio 8; Kvinslando 7; A.C.T. 3.

Eksterlandaj Esperantistoj NE pagos kongres-kotizon, sed devas rezervi loĝejon per pago de \$10.

"THE TIME HAS COME !"

Send your Congress Fee without delay, if you wish to avoid paying the higher rate, which comes into force on 1 July, 1981.

A.E.A. - Estrar-Kunsido

(Melbourne 26/3/1981)

Ĉeestis: S-roj R. Harry, J. Fallu, H. Koppel, K. Linton. Pro malsano ne povis ĉeesti S-ino I. Fallu.

Financoj: La kasisto prezentis (skriban) provizoran raporton por 1980 kaj la ekzistantan kreditsaldon. Ĉiuj fondusoj kaj la ĝenerala konto havas kreditsaldon.

Fondusoj: La Estraro notis, ke la Fonduso "Esperanto-Stipendio" atingis \$1264, sed, ke pliaj \$1736 estas bezonataj por la minimumo postulita de la Laŭncestona Klubo.

La Estraro sugestis al la organizadoj, kiuj ricevis subvencion de la Fonduso Simpkins, ke ili faru mallongan raporton dum la 23-a kongreso.

S-ro Linton raportis, ke por la intervalo inter la morto de S-ro Matasin kaj la Kongreso, S-ro Harry agos kiel kuratoro por la Fonduso Zamenhof. La Estraro akceptis proponon de S-ro Harry, ke ĝi rekomendu prunto de la restanta saldo de la Fonduso por Nacia Esperanto-Biblioteko en Kanbero.

23-a Aŭstralia E-Kongreso: La Estraro ricevis "malgrandan raporton" de S-ro Felby kaj notis la bonan progreson pri la arandoj. S-ro Harry skribos al la

Vic-Guberniestro por peti konfirmon, ke li inaŭguros la Kongreson. Li ankaŭ provizis la kantlibrojn. Sajnas, ke estas sufiĉe da prelegantoj, sed mankas promesoj de kluboj prezenti teatraĵojn. Nepre necesa estas aranĝoj por komencantoj, kaj oni bezonas, se eble, eksterlandajn vizitantojn. La Estraro esperas, ke almenaŭ 100 ĉeestos.

Nacia Biblioteko de la Internacia Lingvo La Estraro aprobis proponon de s-roj Harry kaj Koppel starigi Tut-aŭstralian Esperanto-Bibliotekon en Kanbero. Sekve de enketo de s-ro Koppel, oni decidis peti subvencio de 1000 ned. guldenoj de la Instituto Hodler. Raportoj estis senditaj de la komisiitoj por la Libro-Servo. Korespondkursa Servo, kaj Informado, ĉiuj pozitivaj. S-ro Harry, kiel Komisiito pri Eksteraj Rilatoj raportis pri la Komisiono UNESKO, Turista Komisiono (flugfolio) kaj la Aŭstralia Asocio por Unuiĝintaj Nacioj.

LA "A.E."

SUBTEN — FONDUSO

Antaŭe raportita	\$1250.10
S-ino Ann Christopher, Melbourne, 2-a donaco	2.00
S-ro Herbert Koppel, Melbourne, 2-a donaco	5.00
S-ro H. M. Cohen, Melbourne, 2-a donaco	2.00
S-ino Vera Payne, Perth 2-a donaco	4.00
S-ino Betty Cleminson, Manly	2.00
	\$1265.10

FONDUSO POR ESPERANTO-STIPENDIO

Antaŭe raportita	\$1284
S-ino Elsie Maddern, Morwell	50
Anon., Vik.	5
S-ro H. M. Cohen, Melbourne	5
S-ro P. Anson, Canberra	5
S-ro H. Rosengren, Melbourne	5
S-ro H. F. Peddie, Sydney	10
S-ino E. Hoffmann, Perth	20
Dr. Kevin Smith, Manly	11
S-ino H. Bankham, Contarf Beach, Q'ld	50
M/s Georgette Courtenay, Melbourne	20
S-ino M. Rozsa, Orange, NSW	10
S-ro Ilja Grahovac, Sydney	20
S-ro H. Stuckstedte, Carnarvon, W.A.	5
S-ro I. Slavoff, Melbourne	5
S-ro H. Beechey, Melbourne	5
Ges-roj J. Fallu, Melbourne	10
S-ino D. Threlfall, Perth	20
"Anonima" Essendon, Melbourne	60
	\$1603

Esperanto Envelopes available with printed slogan "Use Esperanto — The International Language" 25 for 90c; 50 for \$1.70; 100 for \$3.30; 500 for \$14.50.

A.E.A. Book Service, P.O. Box 230
Matraville, N.S.W. 2036

WHO'S WHO IN AUSTRALIAN ESPERANTO

II — VERA PAYNE

A Woman of the West.

Vera didn't leave the "vine-wreathed cottage" or the "mansion on the hill". She left a prospector's "humpy" on the "backside of the desert".

She was born in a tiny village in the north west of Yugoslavia. The living was not easy, so her father migrated to Western Australia some ten years earlier, intending to bring his young wife and baby son to the new country and so ensure a contented secure life. The Depression dispelled that dream and after a decade of hard "slog" in the north of W.A. driving camels, in the south burning charcoal and finally merely eking a living on the eastern

goldfields and then being cheated of 2 years' savings, he returned, broke and homesick to his wife and son and lost no time in begetting a daughter—Vera.

Yugoslavia then was worse than ever for small landowners. Their region was under the heel of fascist Italy. Her father, always out-spoken and politically conscious, decided that to be broke and hungry in Australia was preferable to being broke, hungry and in bondage. Further, war was looming. So, off to the Great Southland again and as soon as he could scrape up enough money he sent for his wife, his son and his 3-year-old daughter.

They went to live (sic) in the Boulder Block, riddled below with the tunnels of the Golden Mile and patchworked above with shanties belonging to the poor Irish, the poor Italians and the poor Yugoslavs. What a life! Unbelievably searing heat day and night in the summer; no refrigerator; flies which blew everything in sight; blinding dust-storms; homesickness; worry about relatives in the war and the ever-present danger of the breadwinner being killed underground. Vera saw many funerals and was acquainted with the grief of distraught widows.

Yet, there were happy times! Vera was much loved, perhaps spoiled, and taken for excursions to the local rubbish tip. Bizarre interest too! A boozy but kind old Irishman lived next door. When drunk, which was often, he became very religious and, with arm-waving frenzy, would preach to whomever would listen. Vera listened. (In fact, were she inclined, Vera could now preach a good sermon. But she's not inclined. Her father had high standards of morality but lost faith in the established Church which, he thought favoured the Establishment. Vera has never gained the faith her father lost.)

Aborigines often came to beg—albeit with quiet dignity—for tea, sugar, bread and "bacey". A sad lesson in the evils of colonialism!

Young Vera, thanks to her family's insistence and her old Irish friend, spoke both Yugoslav and English when she started school. A fear of being thought inferior (because she was a "Slav") made her anxious to be a high achiever. Her bubbly personality and lively mind enabled her to do so. In fact, she's inclined to think that at times she was a bit "bossy" and "clever". This over-compensation worked very well right through schools — in fact right up to the University, where, like so many of us, she found it hard just to keep up with her peers.

Perhaps it was a desire to beat her Anglo-Celtic "peers" at their own game which prompted her to take a special interest in English literature—or perhaps it was just a love of reading. Vera won a bursary and a scholarship, and enrolled in the University of Perth where she gained her Bachelor of Education degree and the Teacher's Higher Certificate, and began teaching in Bullsbrook. There she met Barrie

Payne, whom she married 3 years later. She would have preferred journalism, (to teaching—NOT to Barrie) but soon felt glad that she had entered teaching. She wanted to be an actress too, but soon discovered that every good teacher is an actor anyhow.

After Barrie and she married, they lived among the tall trees of the south west, where he was engaged in road haulage. Two years later they moved back to Perth, where her husband initiated car carrying.

In 1969 Vera's father, a miner and a smoker, became terminally ill. At this time he often spoke of Esperanto, extolling it as a sensible idea. When he died, Vera decided to learn Esperanto, partly as a tribute to her father. Also, Bill Howard, who had spoken about Esperanto on television, lived opposite and was eager to help.

1971 saw the family in Sydney, where she joined the Manly Club. In 1972 they attended the Melbourne Congress and the following year, being then on a 31-month tour, Vera went to Belgrade (Universal) Congress. She also visited her birthplace, saw the graves of her forebears and sat in the Church where she and her ancestors unto the third, fourth and fifth generations were christened.

Nowadays Vera is teaching, as she has done off and on all her adult life. She is teaching adult education classes. She is teaching Esperanto to 96 youngsters in an Anglican College. From time to time she teaches on the radio ("Jen Nia Mondo," which included lessons and comments and Esperanto news, was received very favourably.) She is co-editor of "LA NIGRA CIGNO". Also, she is an active member of the West Australian Esperanto movement and Amnesty International.

Finally, and very importantly, Vera is a busy wife and a mother to adolescent daughters who (having attended school as "stowaways" before birth) have inherited a love of learning and are keen University students.

Vera has not (as yet!) attained office in the Australia-wide movement. She is not a "tall poppy". (This page is not for "tall poppies"—only) Vera is one whose colour and brilliance brightens one small corner of the Esperanto garden.

— ARTHUR COCKING.